ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (druhého senátu)

7. října 2004 *

Ve věci C-312/02,

jejímž předmětem je žaloba na neplatnost na základě článku 230 ES, podaná dne 4. září 2002,

Švédské království, zastoupené K. Renman, jako zmocněnkyní, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalobce,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené K. Simonssonem, jako zmocněncem, s adresou pro účely doručování v Lucemburku,

žalované,

* Jednací jazyk: švédština.

SOUDNÍ DVŮR (druhý senát),

ve složení C. W. A. Timmermans, předseda senátu, C. Gulmann, R. Schintgen, F. Macken a J. N. Cunha Rodrigues (zpravodaj), soudci,

generální advokát: F. G. Jacobs,
vedoucí soudní kanceláře: R. Grass,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 17. června 2004,

vydává tento

Rozsudek

1 Svou žalobou se Švédské království domáhá, aby bylo částečně zrušeno rozhodnutí Komise 2002/524/ES ze dne 26. června 2002 o vyloučení některých výdajů vynaložených členskými státy v rámci záruční sekce Evropského zemědělského orientačního a záručního fondu (EZOZF) z financování Společenství (Úř. věst. L 170, s. 77, dále jen „napadené rozhodnutí") v rozsahu, v němž vylučuje z financování z prostředků Společenství, v části týkající se tohoto členského státu, výdaje ve výši 18 555 850 SEK.

Právní rámec

Právní úprava Společenství

2 Článek 5 odst. 2 písm. c) nařízení Rady (EHS) č. 729/70 ze dne 21. dubna 1970 o financování společné zemědělské politiky (Úř. věst. L 94, s. 13), ve znění nařízení Rady (ES) č. 1287/95 ze dne 22. května 1995 (Úř. věst. L 125, s. 1, dále jen „nařízení č. 729/70") stanoví:

„[Komise] rozhoduje o výdajích, které mají být vyloučeny z financování z prostředků Společenství podle článků 2 a 3, pokud shledá, že tyto výdaje nebyly uskutečněny v souladu s předpisy Společenství.

Před tím, než přijme rozhodnutí o odepření financování, sdělí Komise písemně výsledky ověřování a dotčené členské státy sdělí písemně své odpovědi, načež se obě strany pokusí dosáhnout dohody o následcích.

Není-li dosaženo dohody, může členský stát požádat o zahájení řízení směřujícího ke smíření jejich postojů ve lhůtě čtyř měsíců, jehož výsledky jsou předmětem zprávy zaslané Komisi, která ji prozkoumá dříve, než vydá rozhodnutí o odepření financování.

[...]"

3 Podle čl. 8 odst. 1 nařízení Komise (ES) č. 1663/95 ze dne 7. července 1995, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení Rady (EHS) č. 729/70 týkající se postupu schválení účetní závěrky záruční sekce EZOZF (Úř. věst. L 158, s. 6; Zvl. vyd. 03/18, s. 31), ve znění nařízení Komise (ES) č. 2245/1999 ze dne 22. října 1999 (Úř. věst. L 273, s. 5; Zvl. vyd. 03/26, s. 335, dále jen „nařízení č. 1663/95"):

„Dojde-li Komise na základě šetření k závěru, že výdaje nebyly uskutečněny v souladu s předpisy Společenství, sdělí dotyčnému členskému státu výsledky svého šetření a uvede nápravná opatření, která je třeba učinit pro zajištění souladu s těmito předpisy v budoucnosti. [...]"

4 Článek 15 odst. 3 nařízení Rady (EHS) č. 1765/92 ze dne 30. června 1992, kterým se zavádí systém podpor pro pěstitele některých plodin na orné půdě (Úř. věst. L 181, s. 12) stanoví:

„Platby uvedené v tomto nařízení jsou vypláceny oprávněným osobám v plném rozsahu." *(neoficiální překlad)*

5 Článek 30a nařízení Rady (EHS) č. 805/68 ze dne 27. června 1968 o společné organizaci trhu s hovězím a telecím masem (Úř. věst. L 148, s. 24), který byl vložen do tohoto nařízení čl. 1 pátým bodem nařízení Rady (EHS) č. 2066/92 ze dne 30. června 1992, (Úř. věst. L 215, s. 49, dále jen „nařízení č. 805/68") je koncipován takto:

„Částky, které mají být dle tohoto nařízení zaplaceny, budou vyplaceny oprávněným osobám v plném rozsahu." *(neoficiální překlad)*

Vnitrostátní právní úprava

6 Förordningen (1997:183) om kartavgift i ärenden om jordbruksstöd (nařízení ze dne 17. dubna 1997, jímž se zavádí poplatek za mapy poskytnuté v rámci zemědělských podpor), uložilo všem žadatelům o podporu Společenství pro určité plochy povinnost uhradit poplatek za získání mapy s popisem této plochy. Tato mapa musela být nutně připojena k žádosti o podporu.

7 Vzhledem k tomu, že toto nařízení bylo zrušeno dne 1. července 2000, bylo proto uplatňováno pouze v letech 1998 a 1999.

Skutkový rámec

8 Dne 24. října 2000 obdrželo Švédské království od Komise na základě čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95 písemné sdělení, ve kterém bylo informováno, že poplatky týkající se map nejsou přípustnými odpočty v rámci podpory na plodiny na orné půdě a že část výdajů, které byly nárokovány, měla být vyloučena z jakéhokoli financování z prostředků Společenství.

9 Komise přijala napadené rozhodnutí dne 26. června 2002 na základě smírčího řízení uvedeného v čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70. Vyloučila jím z financování z prostředků Společenství výdaje nárokované Švédským královstvím ve výši

18 555 850 SEK, a to proto, že tento členský stát nedodržel čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článek 30a nařízení č. 805/68.

Žaloba

10 V rámci projednávané žaloby Švédské království navrhuje, aby Soudní dvůr:

— zrušil napadené rozhodnutí v rozsahu, v němž vylučuje z financování z prostředků Společenství výdaje ve výši 18 555 850 SEK vynaložené Švédskem;

— podpůrně snížil částku, která má být vyloučena z financování z prostředků Společenství, na 11 817 748 SEK;

— dále podpůrně snížil částku, která má být vyloučena z financování z prostředků Společenství, na 12 436 091 SEK;

— uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

11 Komise navrhuje žalobu zamítnout a uložit žalobci náhradu nákladů řízení.

K hlavnímu návrhu

12 Švédská vláda se na podporu svého hlavního návrhu dovolává dvou žalobních důvodů vycházejících zaprvé z porušení čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70 a čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95 a zadruhé z chybného použití čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článku 30a nařízení č. 805/68.

K prvnímu žalobnímu důvodu

13 Ve svém prvním žalobním důvodu švédská vláda tvrdí, že napadené rozhodnutí porušuje čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70 a čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95 v tom, že písemné sdělení uvedené v čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95, jež obdržely švédské orgány dne 24. října 2000, neobsahalo jakékoli vyhodnocení výdajů, které mají být vyloučeny z financování z prostředků Společenství.

14 Nicméně postačí konstatovat, že, jak švédská vláda sama připustila v odpovědi na námitku uplatněnou Komisí na její obranu, čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95, ve znění nařízení č. 2245/1999, jež vstoupilo v platnost dne 30. října 1999, a které tedy bylo použitelné v rozhodné době, již nadále nevyžaduje, aby Komise uvedla ve svém sdělení členským státům vyhodnocení výdajů, které mají být vyloučeny.

15 První žalobní důvod je proto třeba zamítnout jako neopodstatněný.

K druhému žalobnímu důvodu

16 Ve svém druhém žalobním důvodu švédská vláda uplatňuje, že vybírání poplatků za vydání map není porušením čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 nebo článku 30a nařízení č. 805/68, neboť tyto poplatky není možné považovat za správní poplatky za zpracování žádostí o podporu.

17 Podle čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článku 30a nařízení č. 805/68 uvedené platby jsou vypláceny oprávněným osobám „v plném rozsahu".

18 Z toho vyplývá, že uvedená nařízení nepovolují jakoukoli srážku z částek, jež jsou vypláceny zemědělcům.

19 V tomto ohledu Soudní dvůr již rozhodl, že čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článek 30a nařízení č. 805/68 zakazují, aby vnitrostátní orgány provedly odpočet z uskutečněných plateb anebo aby vyžadovaly zaplacení správních poplatků vztahujících se k žádostem, jejichž následkem je snížení částky podpory (rozsudek ze dne 22. října 1998, Kellinghusen a Ketelsen, C-36/97 a 37/97, Recueil, s. I-6337, bod 21).

20 Švédská vláda nicméně tvrdí, že poplatky vybírané za účelem vydání map nebyly určeny k pokrytí správních výdajů vynaložených dotčenými orgány. Na rozdíl od toho, co bylo konstatováno ve výše uvedených věcech Kellinghusen a Ketelsen,

zpracování žádostí a poskytnutí podpory nebylo podmíněno zaplacením těchto poplatků, poněvadž tyto poplatky byly vyžadovány odděleně.

21 Takový argument není možné přijmout.

22 Ve skutečnosti, jak správně shledal generální advokát v bodě 17 svého stanoviska, pokud zákaz odpočtu není pouze prostým standardním ustanovením, nemůže být vykládán čistě formálním způsobem tak, že by se uplatňoval pouze na odpočty skutečně provedené při platbách. Zákaz jakýchkoli odpočtů se tedy musí nutně vztahovat na všechny poplatky, které jsou přímo či neoddělitelně spojeny s vyplacenými částkami.

23 V dopise ze dne 2. února 1998 adresovaném Komisi švédská vláda připustila, že zvažovala různé možnosti financování vydávání map a že zvolila vybírání poplatků za tyto mapy.

24 Mimoto je třeba připomenout, že podle vnitrostátní právní úpravy nebylo možné předložit žádost o podporu, aniž by k jejímu spisu byla připojena mapa vydaná vnitrostátními orgány.

25 Za těchto podmínek je třeba konstatovat, že jednak existoval přímý vztah mezi žádostmi o podporu předloženými zemědělci a vybíráním poplatku za mapy a jednak tento poplatek měl za následek snížení částky podpory, kterou oprávněné osoby skutečně obdržely.

26 Kromě toho švédská vláda podotýká, že Komise neprovedla finanční opravu za hospodářský rok 1998, poněvadž připustila, že zemědělci mohli rovněž využívat mapy k jiným účelům než pro účely žádostí o podporu. Tvrdí, že tato okolnost měla poskytnout Komisi důvod, aby v posouzení finanční opravy za hospodářský rok 1999 vzala v úvahu přistoupení nových žadatelů, jakož i skutečnost, že mapy musely být každý rok aktualizovány.

27 Komise namítá, že poplatky za mapy vybírané jak v roce 1998, tak i v roce 1999 byly správními poplatky neslučitelnými s právní úpravou Společenství. Nicméně uznala, že poplatky vybírané v roce 1998 bylo možné současně, ačkoli v relativně omezeném rozsahu, považovat za úhradu za službu poskytovanou zemědělcům tím, že jim byla vydána mapa, jež mohla sloužit pro řízení jejich hospodářství. Stejné odůvodnění se neuplatní na poplatky za mapy vybírané v roce 1999.

28 Podle ustálené judikatury, pokud Komise neprovedla povinnou opravu v průběhu předcházejícího rozpočtového roku a tolerovala nesprávnosti z důvodu spravedlnosti, dotčený členský stát nemá na základě zásady právní jistoty nebo ochrany legitimního očekávání právo vyžadovat stejný přístup ohledně nesprávností v následujícím rozpočtovém roce (viz rozsudky ze dne 6. října 1993, Itálie *v.* Komise, C-55/91, Recueil, s. I-4813, bod 67, a ze dne 6. prosince 2001, Řecko *v.* Komise, C-373/99, Recueil, s. I-9619, bod 56).

29 Vzhledem k předcházejícím úvahám musí být druhý žalobní důvod zamítnut.

K podpůrným návrhům

30 Švédská vláda se na podporu svého prvního podpůrného návrhu dovolává dvou žalobních důvodů vycházejících z porušení čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70 a čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95 a chybného uplatnění čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článku 30a nařízení č. 805/68.

K prvnímu žalobnímu důvodu

31 Ve svém prvním žalobním důvodu švédská vláda tvrdí, že přijetím napadeného rozhodnutí byl porušen čl. 5 odst. 2 písm. c) nařízení č. 729/70 a čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95 v tom, že se písemné sdělení uvedené v čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95 vztahovalo pouze na financování podpory na plodiny na orné půdě.

32 Podle této vlády toto sdělení totiž neobsahovalo žádný odkaz na mapy týkající se krmných ploch. Při použití ustanovení čl. 8 odst. 1 nařízení č. 1663/95 měla však Komise v tomto dokumentu, jež obdržely švédské orgány dne 24. října 2000, jasně označit opatření zamýšlená svým jednáním.

33 Jak uvedl generální advokát v bodě 21 svého stanoviska, švédská vláda na jednu stranu sdělila Komisi, na základě její žádosti, podrobné informace o podporách vyplacených na krmnou plochu, až dne 18. května 2001. Na základě tohoto sdělení Komise zaslala dne 1. srpna 2001 švédské vládě druhé formální sdělení dle čl. 8 odst. 1

nařízení č. 1663/95. Na druhou stranu tato vláda nemůže na základě skutečnosti, že ve sdělení ze dne 24. října 2000 Komise odkázala pouze na mapy týkající se plodin na orné půdě, tvrdit, že nebyla schopna určit, jaká nápravná opatření má přijmout, neboť Švédsko zrušilo poplatky za mapy jak pro orné, tak i krmné plochy od 1. července 2000.

34 Z toho vyplývá, že první žalobní důvod musí být zamítnut.

K druhému žalobnímu důvodu

35 Ve svém druhém žalobním důvodu švédská vláda uplatňuje, že čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článek 30a nařízení č. 805/68 neumožňují odůvodnit rozhodnutí, kterým Komise vyloučila z financování částku odpovídající poplatkům zaplaceným za vydání map týkajících se ploch, na které byly současně žádány agro-environmentální nebo regionální podpory.

36 Podle švédské vlády Komise připustila poplatky za mapy zaplacené zemědělci, kteří žádali o tyto dva typy podpor, ale při výpočtu částky, která má být vyloučena z financování z prostředků Společenství, nevzala v úvahu ty plochy, pro které byly žádány jak podpory na plodiny na orné půdě nebo na krmné plochy, tak agro-environmentální nebo regionální podpory.

37 Je namístě připomenout, jak Soudní dvůr rozhodl v bodě 19 tohoto rozsudku, že čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článek 30a nařízení č. 805/68 vnitrostátním orgánům zakazují provést odpočet z uskutečněných plateb anebo vyžadovat zaplacení správních poplatků vztahujících se k žádostem, jejichž následkem je snížení částky podpory.

38 Skutečnost, že někteří zemědělci současně žádali podpory pro ty samé plochy na základě nařízení č. 1765/92 nebo č. 805/68 a rovněž agro-environmentální nebo regionální podpory, nemá žádný vliv na zákaz uložený členským státům provádět srážky z částek, které oprávněné osoby získaly v rámci podpor na plodiny na orné půdě nebo na krmné plochy.

39 Z druhého bodu odůvodnění nařízení č. 1765/92 totiž výslovně vyplývá, že účelem vyrovnávacích plateb je vyrovnání ztráty příjmu způsobené snížením zaváděcích cen v souvislosti s novým režimem podpor producentům některých plodin na orné půdě. Mimoto podle třetího bodu odůvodnění nařízení č. 2066/92, jímž bylo do nařízení č. 805/68 vloženo ustanovení článku 30a, je účelem režimu prémií poskytnout dotčeným výrobcům podstatnou náhradu následků vyplývajících, na jejich úrovni, ze snížení intervenční ceny hovězího a telecího masa.

40 Je nesporné, že tohoto účelu lze dosáhnout, pouze pokud jsou vyrovnávací podpory vyplaceny v plném rozsahu zemědělcům dotčeným snížením ceny (viz výše uvedený rozsudek Kellinghusen a Ketelsen, bod 19).

41 Výklad švédské vlády zbavuje čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článek 30a nařízení č. 805/68 jejich užitečného účinku tím, že poskytuje členským státům možnost vyhnout se povinnostem vyplývajícím z těchto ustanovení, a byl by proto způsobilý ohrozit uskutečnění výše uvedených cílů.

42 Žalobní důvod vycházející z chybného uplatnění čl. 15 odst. 3 nařízení č. 1765/92 a článku 30a nařízení č. 805/68 musí proto být zamítnut.

43 Švédská vláda dále podpůrně uplatňuje, že pokud by Soudní dvůr rozhodl, že krmné plochy musejí být zahrnuty ve výpočtu částky, která má být vyloučena z financování z prostředků Společenství, bylo by třeba vyloučit z tohoto výpočtu poplatky za mapy týkající se ploch, pro které byly současně žádány agro-environmentální a regionální podpory.

44 Na podporu tohoto návrhu uvedená vláda opakuje argumenty, kterých se dovolávala u druhého žalobního důvodu svého prvního podpůrného návrhu. Z důvodů uvedených v bodech 39 až 41 tohoto rozsudku nelze tyto argumenty přijmout.

45 Vzhledem k tomu, že žádný ze žalobních důvodů předložených Švédským královstvím neobstál, je namístě tuto žalobu v plném rozsahu zamítnout.

K nákladům řízení

46 Podle čl. 69 odst. 2 jednacího řádu bude účastníku řízení, který byl ve sporu neúspěšný, uložena náhrada nákladů řízení, pokud účastník, který byl ve sporu úspěšný, náhradu nákladů ve svém návrhu požadoval. Vzhledem k tomu, že Komise požadovala náhradu nákladů řízení ve svém návrhu a Švédské království bylo ve sporu neúspěšné, je namístě uložit mu náhradu nákladů řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (druhý senát) rozhodl takto:

1) **Žaloba se zamítá.**

2) **Švédskému království se ukládá náhrada nákladů řízení.**

Podpisy.